

УДК 619.616.955.121.636

Іринчук Д.В., аспірант ©

Одеський державний аграрний університет

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ АНТИГЕЛЬМІНТИКІВ ЗА ДИПІЛІДІОЗУ СОБАК

Проведено аналіз літератури та результатів власних досліджень порівняльної ефективності дронталу плюс, альбену С, бровальзену-250 та фенасалу за спонтанної дипілідіозної інвазії собак. Встановлено, що фенасал у дозі 0,2 г/кг виявив 100 % ефективність. Екстенсефективність дронтал плюс і бровальзен-250 була однаковою і склала 91,7 %.

У зв'язку із зростанням чисельності м'ясоїдних тварин у великих містах, поширюється небезпека розповсюдження багатьох інфекційних та інвазійних захворювань. Паразитарні хвороби тварин і, зокрема, гельмінтози досить часто реєструються в Україні. З великого їх переліку дипілідіозна інвазія собак посідає одне з провідних місць [1, 3, 4]. Тому підбір найбільш оптимальних засобів боротьби з цією інвазією є актуальним.

В останні роки питанням пошуку та розробки ефективних засобів боротьби з гельмінтозами собак присвячена значна кількість робіт вітчизняних та зарубіжних авторів. Проте, практично всі ці роботи стосуються пошуку засобів широкого спектру дії. Як відомо [6], більшість досліджень проводилися при ураженні тварин одночасно кількома збудниками, які відносяться до різних видів, класів і типів. В зв'язку з цим, практично всі рекомендації останніх 10-15 років присвячені мікстинвазіям м'ясоїдних тварин, а роботи, які стосуються моноінвазій собак, відсутні [2, 5].

Мета наших досліджень полягала у визначенні ефективності окремих антигельмінтних засобів за дипілідіозу собак.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проводилися на базі ветеринарного центру «Аист» та його філіяx. Об'єктом досліджень були собаки різних порід, віком від 3-х місяців до 1,5 року, які постійно мешкають на території міста Одеси та належать приватним власникам. Для дослідів відбирали собак, у яких за попередніми гельмінтокопрологічними дослідженнями, діагностували дипілідіоз. Всього було обстежено 366 собак, з яких 187 уражені гельмінтами. Дипілідіоз реєстрували у 98 собак.

Результати дослідження. Для дослідження відібрали 58 собак, у яких дипілідіоз зустрічався у вигляді моноінвазії. З цих тварин було сформовано п'ять підслідних груп. Копрологічні дослідження проводили методом Фюллеборна. Для встановлення інтенсивності інвазії використовували камеру Мак-Мастера.

© Науковий керівник – доктор ветеринарних наук, професор Сорока Н.М.
Іринчук Д.В., 2010

Для досліджень були використані дронтал плюс, альбен С, бровальзен-250 і фенасал.

Дронтал плюс – комбінований засіб, одна пігулка якого містить 50 мг празіквантелу, 144 мг пірантелу ембонату та 150 мг фебантелу. Препарат сприяє порушенню транспортування глюкози, пригнічує синтез АТФ, підвищує проникність клітинних мембран та призводить до порушень інервації і паралічу паразитів. Виробник препарату фірма «Байер», Німеччина.

Альбен С є комбінацією альбендазолу і празіквантелу. Одна пігулка містить відповідно 250 і 50 мг кожного з препаратів. Механізм дії альбену С подібний дронталу. Виробник препарату фірма «Агроветзащита», Росія.

Бровальзен-250, в одній пігулці міститься 250 мг альбендазолу. Препарат пригнічує білковий синтез і формує транспортування поживних речовин, що в подальшому призводить до загибелі гельмінтів. Виробник НВФ «Броварфарма», Україна.

Фенасал, одна пігулка містить 250 мг фенасалу. Діюча речовина – ніклозамід. Останній повністю блокує вуглеводний обмін у цестод. Виробник Щелковський завод препаратів, Росія.

Групи піддослідних тварин формували таким чином, щоб у кожній була приблизно однакова кількість собак відповідного віку, статі та маси тіла. Перед проведенням дегельмінтизації всі тварини підлягали кількісному гельмінтоооскопічному дослідженню. Дегельмінтизацію тварин чотирьох піддослідних груп проводили двічі з інтервалом у 14 діб. Всі препарати задавали собакам за 2 години до ранкової годівлі. Дронтал плюс, бровальзен-250 та альбен-С у вигляді пігулок задавали згідно з інструкцією. Фенасал змішували з цукром у співвідношенні 1:3 та з невеликою кількістю води задавали індивідуально. Тварин п'ятої групи не дегельмінтизували, оскільки вони слугували контролем.

Для визначення інтенс- і екстенсефективності проводили гельмінтоооскопічні дослідження всіх тварин через 10 та 30 діб після дегельмінтизації.

Як видно з табл. 1 всі чотири препарати мають виражену антигельмінтну ефективність за дипілідіозної інвазії собак.

Найбільш ефективним виявився фенасал у дозі 0,2 г/кг маси тіла. Вже при одноразовому застосуванні усі тварини четвертої групи повністю звільнилися від гельмінтів.

Екстенсефективність дронталу та бровальзену виявилася однаковою і становила 91,7 %. Проте інтенсефективність бровальзену, порівняно із дронталом, була дещо вищою і становила 82,9 %. Порівняно з іншими препаратами альбен показав найменшу екстенсефективність – 83,3 % та інтенсефективність – 68,2 %.

Таблиця 1

Ефективність різних антигельмінтиків за дипілідіозу собак (n = 10-12)

Групи	Препарати (доза)	До лікування		Після лікування					
		ЕІ (%)	Кількість яєць в 1 г фекалій	Через 10 діб			Через 30 діб		
				ЕЕ (%)	Кількість яєць в 1 г фекалій	ІЕ (%)	ЕЕ (%)	Кількість яєць в 1 г фекалій	ІЕ (%)
1	Дронтал плюс 1 п/10 кг	100	24,1 ± 0,75	91,7	6	75,1	100	–	100
2	Бровальзен 250 1 п/10 г	100	23,4 ± 0,91	91,7	4	82,9	100	–	100
3	Альбен С 1 п/5 кг	100	23,6 ± 1,0	83,3	7,5 ± 0,50	68,2	100	–	100
4	Фенасал 0,2 г/кг	100	24,1 ± 0,92	100	–	100	100	–	----
5	–	100	23,3 ± 0,67	–	24,2 ± 0,75	–	–	23,9±1,0	----

Після повторного застосування препаратів на 14 добу собаки піддослідних груп повністю звільнилися від гельмінтів. Через 30 діб екстенсефективність у всіх чотирьох групах піддослідних тварин становила 100 %. Ступінь ураження дипілідіозом тварин контрольної групи за період досліджень залишилася приблизно на одному рівні.

Отже, найбільш ефективним антигельмінтиком виявився фенасал. Можливо, застосування препарату разом з цукром сприяло більш швидкому всмоктуванню його паразитами.

Висновки:

1. Найбільш ефективним засобом для дегельмінтизації собак за дипілідіозної інвазії є фенасал у дозі 0,2 г/кг у суміші з цукром, його екстенсефективність становить 100 %.
2. При дипілідіозі собак екстенсефективність дронталу плюс та бровальзен-250 при одноразовому застосуванні становить 91,7 %.
3. Повторну дегельмінтизацію собак, при високій інтенсивності інвазії, проводять двічі, з інтервалом 12-14 діб.

Література

1. Архипов И.А., Зубов А.В., Абрамов В.Е. Распространение гельминтозов собак и кошек в России и их терапия с применением лекарственного средства профендер // Матер. XV Москов. межд. ветер. конгресса. – М. – 2007. – С. 8-11.
2. Березовський А.В. Теоретичні і практичні основи створення лікарських форм хіміотерапевтичних препаратів для терапії та профілактики інвазійних хвороб тварин: Автореф. дис.... д-ра вет. наук. 16.00.11. – Харків, 2003. – 36 с.
3. Беспалова Н.С. Эпизоотология ряда гельминтозов собак в условиях города // Ветеринария – 2003. – №1. – С. 31-32.

4.Іринчук В.В. Сезонна та вікова динаміка дипілідіозу м'ясоїдних в умовах м. Одеси. // Аграрний вісник Причорномор'я. – Одеса, 2008. – Вип. 42. – С. 150-153.

5.Луценко Л.І., Павленко С.В. Імунокорегуюча терапія при лікувальних дегельмінтизаціях при основних гельмінтозах собак // Ветеринарна медицина: Міжвід. темат. наук. зб. – Харків, 2004. – № 84. – С. 431-433.

6.Павленко С.В. Гельмінтози собак міських популяцій: поширення, терапія та імунологічна оцінка комплексної терапії: Автореф. дис.... канд. вет. наук. 16.00.11. – Харків, 2004. – 20 с.

Summary

Irinchuk D.V.

COMPARATIVE EFFICACY OF ANTHELMINTIC DRUGS AT DIPILIDIOSIS OF DOGS.

The article presents materials to study the comparative effectiveness of anthelmintic Drontal plus, Alben C, Brovalzen-250 and Fenasal with spontaneous dipilidiosis mono infestation of dogs. Determined that fenasal at a dose of 0.2 g / kg is the most effective, its extensiveness was 100% with this invasion. Extensiveness of such drugs as Drontal Plus and Brovalzen-250 was the same and amounted to 91,7%.

Стаття надійшла до редакції 8.04.2010